

Резерват „Тисата“

Резерват „Тисата“, чиито граници към настоящия момент са определени със заповед №РД- 42 19 януари 2015 г. ДВ бр. 14 от 20.02.2015 г, осигурява опазването на най – голямото находище на дървовидна хвойна (*Juniperus excelsa*) в България.

Местоположение

Изграден е от два сектора – източен и западен, разположени съответно в предпланинския пояс на Пирин и Малашевска планина, в землищата на с. Горна Брезница и гр. Кресна. Общата площ на резерват „Тисата“ се определя на 5835, 322 дка или 583,53 ха като над 98 % представляват горски територии.

Кратко описание

Обявен е с постановление № 6663 от 17. 10. 1949 година на Министерство на горите като резерват “Тисова бърчина”. Със заповед № 440 от 09. 07. 1977 г. на КОПС площта на резервата се увеличава и се именува “Тисата”. Границите и площта на резервата се изменят със заповед № 130 от 22. 02. 1985 г. на КОПС. С тази заповед се определя и буферна зона към резервата. Намаляване на площта на резервата и буферната му зона са определени със заповед № 844 от 31. 09. 1991 г. на МОС.

Към настоящия момент границите на резервата и буферната му зона са определени със заповед № 844 от 31. 09. 1991 г. на МОСВ.

Международен природозащитен статус

Резерватът попада в границите на защитени зони като част от Европейската екологична мрежа “НАТУРА 2000”, а именно: защитена зона за опазване на дивите птици с наименование “Кресна” с идентификационен код BG0002003, обявена със Заповед № РД -746 от 24 октомври 2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 97 от 2008 г.) и защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна с наименование “Кресна – Илинденци” с идентификационен код BG0000366 .

Биологично разнообразие

Залесената площ от резервата е около 79%. Основен дървесен вид е дървовидната хвойна (*Juniperus excelsa*) – южен защитен реликтен вид, с

малоазиатски произход. Достига на височина до 10-15 м. На места диаметъра на стъблата на старите дървета достига 1м, но често те засъхват. Образува чисти или смесени насаждения, като други съдоминанти в дървения и храстов етаж са келяв габър (*Carpinus orientalis*), космат дъб (*Quercus pubescens*) и мъждрян (*Fraxinus ornus*). По-малочислени фитоценоза са представени от терпентиново дърво (*Paliurus spina-christi*) и червена хвойна (*Juniperus oxycedrus*), както и голям брой средиземноморски тревисти растения – гръцка ведрица (*Fritillaria graeca*), широколистен мразовец (*Colchicum bivonae*), червена съсънка (*Anemone pavonina*), южно лале (*Tulipa australis*) и др.

Другият вид включен в Червената книга на Република България, с категорията “застрашен” е обикновения тис (*Taxus baccata*). Той е вечнозелено, изключително бавнорастящо дърво, достигащо височина до 30 м . В неговите иглици се съдържа алкалоидът таксин, който е отровен за човека и някои животни, ето защо носи името “отровачка”.

Разширяването на резервата и обособяването на буферна зона е направено с цел да се опази и огромното орнитологично богатство на района. Установено е, че на територията на резервата гнездят 109 вида птици, 30 % от които спадат към южния (медитерански) комплекс – син скален дрозд (*Monticola solitarius*), орфеево, малко черноглаво и червеногушо коприварче (*Sylvia hortensis*, *Sylvia melanocephala*, *Sylvia cantillans*), белочела сврачка (*Lanius nubicus*), скална зидарка (*Sitta neumayer*), пъстър скален дрозд (*Monticola saxatilis*) и др. Тук се срещат 62 вида птици с европейско природозащитно значение.

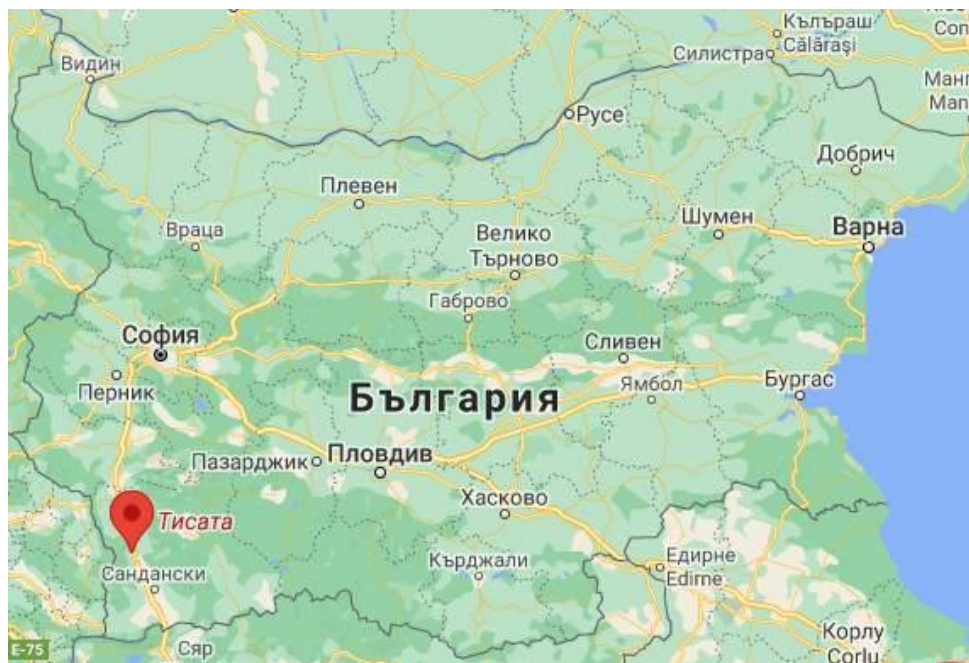
Районът се характеризира и с богата херпетофауна. От обитаващите страната ни 16 вида змии тук са установени 11 вида. Сред тях са леопардов смок (*Zamenis situla*), тънкия стрелец (*Coluber najadum*), червейница (*Tuphlops vermicularis*), котешка змия (*Telescopus fallax*), шипоопашата и шипобедрена костенурка (*Testudo hermanni*, *T. graeca*).

Представителите на животинския свят са също от южен тип; някои видове се срещат само в този район, други са с ограничено разпространение. През 1997 г. резерватът “Тисата” и прилежащите към него буферна зона и защитена местност “Моравска” бяха официално обявени за Орнитологично

важно място “Кресна”. Поради международното си значение за опазване на птиците “Тисата” е най-представителното от петте места в България, обявени за опазване на видове, характерни за средиземноморската биогеографска област – испанското каменарче (*Oenanthe hispanica*), планинския кеклик (*Alectoris graeca*), големият маслинов присмехульник (*hippolaïs olivetorum*), малкото черноглаво коприварче (*Sylvia melanocephala*), скалната зидарка (*Sitta neumayer*), белочелата свръчка (*Lanius pubescens*) и черноглавата овесарка (*Emberiza melanocephala*). Установените в резервата орел змияр (*Circus gallicus*), бухал (*Bubo bubo*), ивичест (*Elaphe quatuorlineata quatuorlineata*) и леопардов смок (*Zamenis situla*), котешка змия (*Telescopus fallax*), змия червейница (*Typhlops vermicularis*) и др. са включени в “Червена книга на Република България” (т. II, 1985 г.).

Режим и статут

Съгласно закона за защитените територии в резервата е забранена всяка човешка дейност. Достъпът е ограничен, придвижването става по определени пътеки. Резерватът се стопанисва и охранява от Национален парк “Пирин”.

Източник: [сайт на Национален парк Пирин](#)